

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Instantiæ contra hanc rationem D. Thomæ proponuntur & solvuntur,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

Hanc rationem directè opponit Sanctus Doctor fundamento contrariè opinantium, allato initio corporis articuli: ponebant enim motum Angeli esse in instanti, quia ut dicebant, dū movetur ab uno in alium locum, toto tempore præcedenti est in termino à quo, ultimo verò instanti terminativo illius temporis, reperitur in termino ad quem; ita ut non possit dari ultimum instans in quo sit in termino à quo, sed primum in quo in illo non sit: sicut in generatione substantiali, & in illuminatione aëris, non datur ultimum instans in quo materia sit sub privatione formæ, & aër sub tenebris, sed solum ultimum tempus.

§. II.

Instantia contra hanc rationem D. Thomæ proponuntur & solvuntur.

63. **C**ontra hunc discursum D. Thomæ, & specialiter contra propositionem illam cui innititur: *Non est possibile ut aliquid toto tempore præcedente quiescat in uno termino, & postea in ultimo instanti illius temporis sit in alio termino*: plures ab Adversariis fieri solent instantiæ. Primò obijciunt: Toto tempore quò Sacerdos profert verba consecrationis, substantia panis quiescit sub speciebus, & in instanti terminativo sub illis adest corpus Christi.

Secundò, Aër toto tempore antecedente accessum Solis ad nostrum hemispherium, quiescit sub tenebris, & in ultimo instanti illius temporis illuminatur.

Tertiò, Materia prima toto tempore antecedente instans generationis, quiescit sub forma compositi corrupti, & in instanti terminativo illius, est in termino ad quem, scilicet sub forma compositi de novo geniti.

Denique, Angelus quiescit ab intellectu & volitione, toto aliquo tempore, absque eo quòd cogatur quiescere in ejus instanti terminativo: Ergo principium illud à D. Thomæ assumptum, verum non est.

64. **H**æc tamen levia sunt, & rationem D. Thomæ non infringunt: nam principium illud debet ita intelligi, ut scilicet quòd quiescit in aliquo termino per aliquod tempus, non possit in ultimo instanti illius temporis esse in alio termino, per mutationem quæ sit ex contrario, aut latitudine sive distantia vincenda; secùs verò per mutationem puram & simplicem, quæ est de nò esse ad esse; quia ad tollendum non esse, sufficit positio formæ; ad tollendum verò contrarium, aut vincendam latitudinem sive distantiam, requiritur alia mutatio, & non quies sub illa. Conversio autem panis in corpus Christi, illuminatio aëris, generatio substantialis, & intellectio aut volitio Angeli, non sunt mutationes quæ pendeant per se loquendo ex aliquo contrario, latitudine, aut distantia vincendis; sed sunt simplices mutationes ex puro non esse, seu ex pura negatione aut privatione; unde exempla illa ab Adversariis adducta non sunt ad rem.

65. **A**ddo falsum esse, quòd materia quiescat simpliciter toto tempore alterationis; imò movetur ipso motu alterationis, disponente ad corruptionem. Similiter aër toto tempore antecedente motum Solis ad nostrum hemispherium, aliquo modo movetur, mutatione saltem respectivâ; quatenus sit continuò minus distans à Sole ex eo quòd Sol illi magis ac magis appropinquat per

A motum localem. Ratio autem quare nostrum hemispherium dicitur moveri ad lucem, ex eo quòd Sol magis illi appropinquat; corpus verò frigidum nò dicitur moveri ad calorem, præsertim ex eo quòd appropinquat ipsi calidum; est quia per hoc solum movetur aliquid ad aliquam formam, per quòd tollitur ab ipso impedimento talis formæ: impedimentum autem lucis in corpore illuminando, non est forma aliqua positiva contraria, in ipso exilens (sicut impedimentum caloris in corpore frigido, est frigiditas), sed sola distantia corporis luminis: Ergo &c.

§. III.

Solvuntur alie objectiones.

Objiciunt insuper Adversarij: Velocitas motus, quo Angelus transit còtinuè de uno extremo ad alterum, per omnia media, potest excedere sine proportionem velocitatem motus, quo corpus pertransit eodem modo idem spatium: hic excessus non possit esse, nisi motus localis Angeli posset fieri in instanti; nã inter quolibet duo tempora finita est aliqua proportio: Ergo motus Angeli continuus in instanti fieri potest.

Respondeo, concessâ Majori, negando Minorem: Licet enim velocitas motus continuus Angeli, non sic excedat sine proportionem velocitatem motus corporis, ut duratio ejus sit indivisibilis instans; illam tamen sic excedit, ut possit fieri in minori & minori duratione (divisibili tamen) quam motus quorumcumque corporis.

Unde Capreolus in 2. dist. 6. quaest. 1. art. 3. ad 3. contra 2. Angelus minoris virtutis æque cito potest transire quantumcumque spatium, sicut Angelus majoris virtutis; & hoc si aucto moveantur motu discretivo, non transeundo per medium: & idem est si aucto transeant per medium motu continuo. Verum tamen neque potest pertransire in instanti quantumcumque spatium, nec motu continuo, nec discretivo, & hoc neque transeundo per medium, neque transeundo per medio: Sed tamen in quantumcumque parvo tempore

velit, potest pertransire, nec est dare minimum tempus in quo possit pertransire: nec maximam velocitatem sibi possibilem in movendo se: & consequenter nullus potest movere seipsum summâ velocitate sibi possible.

Dices, Ex hoc sequi virtutem motivam Angeli esse infinitam: Sed hoc non est dicendum. Ergo nec illud, Sequela probatur: Potentia quæ potest attingere perfectiorem & perfectiorem effectum in infinitum, est simpliciter infinita; nam ex eo colligimus lumen gloriæ non posse esse principium videndi Deum, perfectiorem & perfectiorem modo in infinitum, quia est finitè perfectiōnis; è contra verò ex eodem principio inferunt Theologi, Deum esse infinitæ virtutis, quia potest perfectiorem effectum in infinitum producere: Atqui si virtus Angeli possit movere in minori & minori tempore in infinitum, poterit attingere perfectiorem & perfectiorem effectum in infinitum: Ergo erit infinita.

Respondeo primò, quòd si hæc instantia valeret, magis urgeret contra Adversarios: nã si colligeretur vim motivam Angeli esse infinitam, leve posse producere perfectiorem & perfectiorem effectum in infinitum, quia posset in minori & minori tempore movere in infinitum, multo magis id sequeretur, si posset moveri in instanti: si enim requiritur major & major virtus ad movendum in minori & minori tempore, requireretur